

2 decembrie 1933, ora 22

Azi a fost critica manevrelor, făcută la Cercul Militar. Regele a fost însoțit de Principele Nicolae, ministrul armatei și colonelul Teodorescu. Paul Angelescu a făcut critica, citind-o două ore și un sfert. Introducere foarte interesantă, însă cam lungă. Critica operațiilor a tratat operațiile armatelor, corpurilor de armată și diviziilor, apoi statul major și concluziile. La armate s-au găsit operațiile Armatei Muntenia greșit îndrumate (două grupe prea îndepărtate, schimbări prea multe de hotărâri și amestec în treburile subalternilor). Amestecul în operațiile diviziilor 11 și 36 a fost chiar nepotrivit, împiedicând acțiunea ambelor divizii. La corpurile de armată, de asemenea unele erori. La Armata Roșie a criticat că n-a introdus divizia 19 din rezervă și că operația trebuia dusă cu dreapta repliată. S-a criticat apoi Statul Major și, mai slab, serviciile la Armata Albastră. Soluția propusă de direcția manevrelor a fost ofensiva cu ambele corpuri de armată în linia întâi și cu divizia de cavalerie la stânga, iar la Armata Roșie, ajungerea Corpului 1 de Armată pe o linie de fund având în spate Corpul 7 cu două divizii. (Tema stabilită pentru manevrele regale din 1930 era în linii mari următoarea: o armată, denumită „partida albastră”, care luase ofensiva în direcția nord, era oprită de forțele apărării, denumite „partida roșie”. Generalul comandant al „partidei albastre” hotărăște să atace flancul stâng al adversarului cu un grup de divizii concentrate în zona Mureș-Brașov. În acest timp, comandantul forțelor roșii, informat de proiectele agresorilor, se grăbește să introducă în regiunea amenințată un detașament de acoperire.)

Critica Regelui

A criticat concepțiile manevrei, arătând lipsa de legătură între operațiile armatei din Transilvania și celei din sudul Carpaților. Soluția a fost o împingere la nord pentru Armata Muntenia și a unei grupe secundare spre Slatina și mai

departe. Pentru Roșu, s-a criticat că nu s-a gândit decât la situația de acoperire, fără a se gândi la bătălie, care trebuia să aibă un caracter ofensiv, cu Corpul de Armată 1 la acoperire și ofensiv la nord, cu corpurile de armată 3 și 7.

În rezumat, s-a adus laude trupelor, cu excepția criticilor parțiale arătate mai sus.

Propunerile lui Paul Angelescu:

- pregătirea operațiilor de acoperire
- transformarea grănicerilor în divizii de acoperire.

Propunerile Regelui:

– să se ia caracterul scolastic al manevrelor, căci ele nu sunt criteriu de examen, ci de învățământ

– pregătirea acoperirii

– pregătirea manevrelor viitoare și temei ca ele să fie la Marele Stat Major, iar dirijarea manevrelor să fie făcută de către un inspector de armată

– să se lase inițiativa șefilor și să nu se intervină în măsurile lor

– manevrele viitoare să se ocupe cu fronturile largi.

În fond, în critica operațiilor au existat trei soluții: a comandanților de partidă, a direcției manevrelor și a Regelui. Toate trei sunt diferite. Și-n fond, când te gândești că pregătirea aviației e pe mâna Principelui Nicolae și a lui Iliescu! Iar la armata terestră, inspectorii au soluții care diferă una de alta și sunt găsite toate rău de P.T., care face critica pentru Carol. Cam păcat pentru Carol, pe care l-aș dori tare din toate punctele de vedere, căci este foarte simpatic și îndeplinește multe condiții.

3 decembrie 1933

Citesc în jurnalul de azi că M.S. Regina a cumpărat la Balcic o serie de terenuri, plătind o sumă foarte mare pentru terenurile domnului Nicolau, fost primar. În același timp

cumpără și Zwiedeneck teren și culmea, îl ia de la arhitectul antreprenor al lucrărilor și pe un preț derizoriu (a se vedea rubrica de acte notariale). Când mă gândesc că eu nu numai că nu voiam să iau pentru mine nimic, dar nici nu am admis vreodată ca M.S. Regina să fie pusă la cumpărări interesate și plătite foarte scump. În special cazul terenurilor lui Nicolau, nici nu l-am admis vreodată ca posibil, căci terenurile erau foarte scumpe și în fond domnul Nicolau cumpără terenuri de la turci sau alții, lângă terenurile Reginei, cu prețuri derizorii, spre a le revinde cu câștiguri mari Reginei. Eu am interzis să fie luate terenuri izolate și am pus să se facă un plan mare și să cumpere tot odată, spre a înfrâna specula.

Acum văd că se plătește la Balcic pentru terenurile lui Nicolau 2.5 milioane lei, în aceeași zi când Zwiedeneck cumpără de la antreprenor cu 30 mii lei un teren! Mă întreb dacă nu cumva suveranii își merită soarta, căci atunci când au de a face cu oameni cinstiți și care pun mai presus de orice prestigiul Suveranului, ei nu-i apreciază destul, dând în schimb încredere nevrednicilor!

4 decembrie 1933

Vorbind cu doamna Nina D., mi-a spus că influența camarilei este încă foarte mare și că ea a avut un rol și în aducerea lui Duca la putere, cât și la numirea unor miniștri. Astfel, aducerea lui Franasovici în minister și apoi numirea lui la telecomunicații a fost opera jidoavcei, a lui Malaxa, a lui Puiu Dumitrescu și, în mică parte, a doamnei Franasovici, care s-a luptat din rășputeri ca să fie adus de la muncă la telecomunicații. Ce rușine! Singurul care s-a opus a fost Dinu Brătianu, însă nu a reușit complet, căci se pare că Duca a întrebuițat pe Franasovici și la acțiuni pe lângă jidoavcă.

Când mă gândesc la numirea de la război, cu toată valoarea sufltească a lui Uică, tot nu pot vedea decât influența camarilei. Poate că și înainte era tot astfel cu unii miniștri, chiar

la ministerul de război (Condeescu, Angelescu, Mircescu!), dar parcă nu era așa de rea calitatea camarilei.

Pentru interesul Regelui și al țării ar fi bine ca guvernul liberal sprijinit de opoziție (național-țărăniști, care prin manifest s-au declarat împotriva camarilei) să înlăture după alegeri camarila, căutând a elibera pe Rege, care rămânând singur va putea avea o libertate de acțiune mult mai mare și va putea fi un adevărat arbitru.

29 decembrie 1933

O știre îngrozitoare este asasinarea mișelească a lui Duca de către un student din Garda de Fier, având doi complici tot din Gardă. Este de necrezut cum se poate ca niște studenți, creștini și naționaliști să aibă o atât de stupidă acțiune, care numai rău face cauzei lor, omorând pe unul din cei mai de seamă politicieni, când bubele țării sunt cu totul în altă parte. Din asta se vede inferioara mentalitate și pricepere a conducătorilor Gărzii. De altfel nici o mirare, când știut este din ce elemente de proastă calitate e compusă, în majoritatea cazurilor. Când țara a avut la putere o camarilă, hoți materialmente și moralmente, să se ucidă cel mai curat dintre politicieni. Se pare din cele ce se pot ști până acum și-n urma însăși a declarațiilor lor, că l-au ucis pentru că era șeful Partidului Liberal, care a fost pentru desființarea Gărzii. Deci nici un motiv superior, ci o simplă crimă contra celor ce au desființat o asociație politică. Este stupid și rău pentru însăși politica Gărzii de Fier. Nu mai vorbesc despre calitățile lui Duca: cinste, inteligență, cultură superioară și civilizație, care singure îl puneau pe un pedestal superior în această țară, în această epocă de decadentă morală.

Ceea ce mă întristează enorm este că abcesul cangrenos, la care au contribuit toate guvernele și partidele politice de la război încoace, toate de o calitate inferioară României Mari, începe să se spargă unde nu trebuie. În așa condiții, nu știu unde vom putea fi târâți.

30 decembrie 1933

Se vorbește că atentatul a fost pus la cale în casa generalului Zizi Cantacuzino⁹², ceea ce arată că nebunia aceluia este în creștere. Se mai spune că pe listă ar mai fi Inculeț și V. Iamandi, apoi jidoavca, Titulescu.

---

⁹² Gheorghe Cantacuzino (Zizi), zis „Grănicerul” (25 dec. 1869, Paris – 9 oct. 1937, București) – general, politician; descendent al domnitorului Șerban Cantacuzino; comandant al Regimentului I Grăniceri Predeal în timpul Primului Război Mondial, demisionează din armată după semnarea Păcii de la București; deputat din partea Partidului Poporului și apoi a Partidului Conservator; în 1930 se înrolează în mișcarea legionară, iar din decembrie 1934 este președintele partidului naționalist legionar „Totul pentru Țară”; în 1936 a condus grupul de legionari care s-au înrolat în armata lui Franco în cursul Războiului Civil din Spania.